

НЕДЕЉА XVIII

НА ЛИТУРГИЈИ

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО ЛУКИ

Гл. V, ст. 1 – 11. Зач. 17.

време оно, стајаше Исус код Генисаретског језера и виде две лађе како стоје крај језера, а рибари беху изишли из њих и испираху мреже. И уђе у једну лађу, која беше Симонова, и замоли га да одмакне мало од обале. И седе, и учаше народ из лађе.

А кад преста говорити, рече Симону. Хајде на дубину и баците мреже своје те ловите. И одговарајући Симон рече му: Учитељу, сву ноћ смо се трудили, и ништа не уловисмо, али на твоју реч бацићу мрежу. И кад то учинише, ухватише велико мноштво риба, и мреже им се продреше. И дадоше знак друговима који беху у другој лађи да дођу да им

помогну; и дођоше, и напунише обе лађе тако да су готово тонуле. А кад виде Симон Петар, паде пред ноге Исусове говорећи: Иди од мене, Господе, јер сам грешан човек. Јер страх обузе њега и све који беху с њим од мноштва риба које уловише, а тако исто и Јакова и Јована, синове Зеведејеве, који беху другови Симонови. И рече Исус Симону: Не бој се, одсада ћеш ловити људе. И изваквши обе лађе на земљу, оставише све и отидоше за Њим.

НЕДЕЉА ОСАМНАЕСТА

Јеванђеље

о

богатом риболову

Бог је дародавац свих добрих дарова. И сваки дар Божји је савршен, и то савршен у толикој мери да наводи људе на чуђење. Чудо и није ништа друго до дар Божји коме се људи чуде. А људи се чуде да-ровима Божјим због савршенства тих дарова. Кад би људи били у рајској чи-стоти и безгрешности они не би чекали да Бог васкрсне мртваца или умножи хлеб или напуни мреже рибом па да кажу: ево чуда! него би за сваку ствар створе-ну од Бога, и за сваки час и дах свога живота рекли: Ево чуда! Но како је грех постао навика људи, то су кроз грех и сва безбројна чуда Божја у свету постала за човека тупа навика. Да не би од те навике човек сасвим отупео, зачмао и поживотињио се, Бог по милосрђу Своме

према болесном човечанству додаје још чуда безбројним чудима Својим да би само пробудио човека и отрезнио га од суморне душегубне навике на чуда као на нечуда.

Сваким Својим чудом Бог жели прво, да опомене људе да Он будно бди над светом управљајући овим по Својој свемоћној вољи и мудрости; и друго, да људи не могу без Њега никакво добро учинити.

Никакав труд без Божје помоћи не успева. Никакав усев без Божјег благослова не доноси жетве. Сва мудрост људска, управљена против Божјег закона, није у стању сама собом донети добра ни колико зрно горушично. Ако ли пак она за извесно време изгледа да доноси добра, то извесно није она што доноси добра, него је то милост Божја која се за неко време не удаљава ни од најљућих противника Божјих. Јер је Бог човекољубив, и не свети се одмах, него дуго трпи и чека покајање. И јер Он жели да се сви људи спасу и дођу до познања Истине.

Занесен навиком на овај свет човек понекад помисли да може нешто ваљано учинити и мимо Бога, па чак и насупрот Бога и Божјег закона. Учини се занешењаку понекад да може сам од себе постати добар, или богат, или mudar, или славан. Но та занесеност или га брзо разо-

чарава, те га умудрује и враћа трезвена Богу, или га пак односи низ мутну бујицу света док савршено не изгуби човечанско достојанство, и док се као сенка потпуно не преда у руке невидљивих злих сила. А онај ко посматра овај свет као трепереће чудо Божје, и себе као чудо усред чуда, непрестано испитује путеве Промисла по вијугама тога непрегледног и задивљујућег низа чуда. Такав само може говорити као што је апостол Павле говорио: *Ја посадох, Аполос зали, а Бог даде те узрасте. Тако ни ти је онај што који сади, ни онај који залева, него Бог који даје те расте* (I Кор. 3, 6 – 7). Сличну мисао изражава и пословица која постоји код многих народа: човек предлаже а Бог располаже. Човек предлаже планове, а Бог прима или одбацује. Човек предлаже мисли, речи и трудове, а Бог усваја или не усваја. Шта усваја Бог? Оно што је Његово, оно што је од Њега. Све што није Његово, и што није од Њега, и што не личи на Њега, Бог одбацује. *Ако Господ не сазида дом, узалуд се труде зидари.* Ако зидари зидају у име Бога, сазидаће палату, ма њихове руке биле слабачке и грађа оскудна. Ако ли пак зидари зидају у име своје, а насупрот Бога, њихов ће се посао расути, као што се расула кула вавилонска.

Расула се не само једна кула вавилонска у историји, него многобројне такве куле које су зидали поједини светски завојевачи са жељом, да све народе саберу под један кров, под свој кров, и под једну руку, под своју. Расуле су се у пепео и безбројне куле богатства, и славе и величине које су зидали поједини људи са жељом, да они завладају Божјим стварима или Божјим људима, и да буду као мали Богови. Али се није расуло оно што су зидали апостоли, светитељи и остали Божји угодници. Многобројна царства људска, створена људском сујетом распала су се и ишчезла као сени, а Црква апостолска стоји и данас и стајаће усправно и на гробовима многих данашњих царстава. Двори римских ћесара, који су ратовали против Цркве, леже у пепелу, док пештере и подземне катакомбе хришћанске и дан данас стоје. Стотине царева и краљева владало је Сиријом, Палестином и Египтом: од њихових мермерних дворова чувају се само поједине изломељене плоче по музејима, док манастири и лавре, које су молитвеници и испосници Божји стројили у то исто време, и то по гудурама и пешчаним пустињама, стоје и данас, и из њих се непрекидно кроз петнаест или седамнаест столећа уздижу к Богу молитве

и мирис тамњана. Нема те силе која може расути Божје дело. Док се дворови и градови безбожнички руше, дотле колиба Божја стоји. Оно, што Божји прст подупире, сигурније стоји него оно што сав свет својим леђима подупире. *Нека се не хвали ниједно тело пред Богом* (I Кор. 1, 29)! Јер сва су тела као трава која чека да се наброје њени дани па да се претвори у пепео. Нека нас свемоћни Господ сачува и од помисли, да ми можемо неко добро постићи и без Његове помоћи и Његовог благослова! Нека нам и данашње јеванђеље послужи као опомена, да се таква сујетна помисао не би никад ни зачала у нашој души. Јер данашње јеванђеље баш и говори о томе како су сви трудови људски узалудни, ако Бог не помогне. Док су апостоли Христови као људи сами ловили рибу, нису ништа уловили; а кад је Христос наредио да још једном баце мрежу у море, толико се рибе ухватило, да су се мреже поцепале. Но ево како гласи цела прича:

У време оно стајаше Исус код језера Геннисаретског, и виде две лађе где стоје у крају, а рибари беху изишли из њих и испираху мреже. И уђе у једну која беше Симонова, и замоли га да мало одмакне од краја; седавши учаше народ из лађе.

То је било једном приликом када силан свет беше налегао да слуша реч Божју из Христових уста. Да би Га сви видели и чули Он није могао изабрати боље место зато од једне рибарске лађице. А ту на обали стајаху две, и рибари беху запослени око испирања својих мрежа. Те лађице нису ништа друго до обични рибарски чамци с једрима, какви се и данас употребљују на језеру Генисаретском. Лађица у коју је Господ улегао припадала је рибару Симону, доцнијем апостолу Петру. Господ дакле замоли Симона, да мало одмакне лађицу од краја, а кад Симон то учини, Он седе и поче учити народ.

А кад преста говорити, рече Симону: хајде на дубину и баците мреже своје те ловите.

Улазећи у чамац Господ је унапред имао у виду неколико добрих циљева које је хтео постићи. Прво из чамца је лакше поучио народ и користио народу нахранивши му душу Својом слатком науком. Друго, знајући да су рибари у бризи и тузи што те ноћи ништа нису уловили, Он је хтео да их утеши богатим ловом рибе и тако задовољи њихове телесне и друге спољашње потребе. Јер Бог се стара о нашем телу као и о души нашој. Он је *Онај који даје*

храну сваком телу (Пс. 136, 25). Треће, хтео је Господ да нахрани душу Својих избраника вером у Себе, у Своју свемоћ и свемилост. И најзад, што је најглавније, Господ је хтео да очигледно покаже ученицима Својим, а кроз њих и свима нама, да је с Њим и кроз Њега вернима све могуће, као и да су сви трудови и напори људски без Њега празни као што су биле празне мреже рибара који сву ноћ ловише и ништа не уловише. Пошто је, дакле, Господ постигао један циљ поучивши народ, Он сада греди ка другоме. Зато наређује Симону да крене на дубину и да баце мреже поново.

И одговори Симон и рече му: учитељу, сву ноћ смо се трудили, и ништа не ухватисмо: али по твојој речи бацићу мрежу. И учинивши то ухватише велико мноштво риба, и мреже им се продреше. И дозваше другове који беху на другој лађи да дођу да им помогну; и дођоше, и напунише обе лађе тако да се готово потопе.

Симон још не зна ко је Христос; он Га назива само учитељем, и одаје Му поштовање као што су чинили и многи други. Но он још стоји далеко од веровања у Христа као Сина Божјег и Господа. Најпре Му се јада, како су се сву ноћ трудили и ништа нису уловили. Но из

поштовања према Христу, као добром и мудром учитељу, он пристаје, да Га послуша и поново баци мрежу. Никад Бог не награђује труд људски толико, колико Он награђује послушно срце. Срдачна послушност Петрова у толико се показала већа што је он одмах следовао речи Христовој, мада је морао бити тешко уморан и неиспаван, и уквашен, и зловољан, после свеноћног узалудног труда. Зато је његова послушност брзо била награђена милошћу Христа и послушношћу риба. Јер Онај који је створио рибе, наредио им је духом Својим да се скупе и напуне мреже. Рибе су безгласне, те им Господ и не наређује на глас да уђу у мреже, као што је на глас наређивао хучном ветру да престане и бучном мору да се утиша. Не гласом и речју но силом Господњом рибе су се упутиле на место које им је одређено. Сабравши толику рибу Господ је богато наградио свеноћни труд рибара, растерао њихову бригу и задовољио њихове спољашње потребе. Тако је Он постигао и други Свој циљ тога дана. Видевши толику количину рибе, какву свакако у животу није видео, Симон, и још неко које био у лађи, дадоше знак својим друговима да им приђу са својом лађом. И не само да се напуни Симонова лађа него још и лађа Јакова

и Јована, другога Симонових, и то тако, да од великог товара смал се лађе не потопише. Вероватно би се и потопиле, да Господ није био ту присутан.

А кад виде Симон Петар, припаде ка коленима Исусовим говорећи: иди од мене Госпoде! Ја сам човек грешан; јер га беше споао страх, и све који бејаху с њим од мноштва риба које ухватише; а тако исто Јакова и Јована, синове Зеведејеве, који бејаху другови Симонови.

Устрашен од невиђеног призора Симон пада на колена пред Христом. Он ни часа није посумњао да се такав лов има приписати Христовом присуству у лађи а не његовом (Симоновом) труду. Толико је тај догађај потресао душу Симонову, да он више не назива Христа учитељем но Господом. Јер и људи могу бити учитељи, али Господ је један. Чувши Христа како из лађе крај обале говори народу мудру науку Симон Га назива Господом. Видите, како је дело главније од речи? И ми кад говоримо најслађе речи људи ће нас назвати ученим људима, но ако само делом покажемо оно што говоримо, људи ће нас назвати Божјим људима. Вероватно да је и Симон, слушајући речи Христове, мислио у срцу своме: како лепо и

мудро говори! Прозревши ово Прозрителъ сви-
ју срдаца и ствари извео је Симона на дубину,
да му покаже, да Он и твори оно што говори.

Но послушните, шта Симон рече Господу?
Место да изјави своју благодарност за оволики
дар и своје дивљење због овога чуда он говори:
иди од мене! Нису ли и људи из гадаре молили
Христа да оде од њих, када је Он исцелио бе-
сомучнога? Јесу, али не из истих побуда као
Петар. Гадаринци су гонили Христа од себе из
користољубља, јер им је жао било свиња што
их потопише демони, када их Господ истера из
човека. Међутим Петар говори: јер сам ја чо-
век грешан. Из осећања своје грешности и не-
достојности он моли Господа да иде од њега.
Ово осећање своје сопствене грешности у при-
суству Бога јесте драгоцен каменик душе. Гос-
под ово цени више него све формалне химне
дивљења и благодарности. Јер ако човек пева
Богу многе химне дивљења и благодарности а
не осећа своју грешност, ништа му не вреди.
То осећање грешности води покајању, покаја-
ње Христу, а Христос препорођају. Осећање
своје грешности почетак је пута спасења. Кад
неко дуго лута по странпутицама онда му остаје
само да иде тим путем и да с њега више не
скреће ни лево ни десно. Шта је помогла мо-

литва онога фарисеја који је мислио да хвали Бога хвалећи себе у цркви? Он не би оправдан пред Богом него онај цариник који се груваше у прси вапијући к Богу. Боже, *милостив буди мени грешноме* (Лк. 18, 13)! Но, гле, то је почетак Петрова школовања у вери у Христа. Доћи ће време када ће он сасвим друкчије говорити Господу. Доћи ће време када ће многи од следбеника Христових отићи од Христа, и када ће Петар рећи Господу: *Госпode, коме ћемо ићи? Ти имаш речи вечнога живoшa* (Јов. 6, 66 – 68). А сада, на почетку, устрашен од силе Господње, он Му говори: *иди од мене!*

Но није само Петра обузео био страх него и другове његове: Јакова и Јована, синове Зеведејеве, и све остале који беху с њима. Сви су они, дакле, почели са страхом од Господа, а завршили су са љубављу Господа. Као што је и писано: *почетак је мудрости страх Господњи* (Приче 1, 7).

На Петров страх, клечање и узвик одговара благи и свепроницљиви Господ:

Не бој се! Од сада ћеш људе ловити.

То јест: овај свет је море страсти, Црква моја јесте лађа, а Јеванђеље моје мрежа којом ћеш ловити људе. Ништа без мене нећеш моћи учинити, као ни прошле ноћи што ништа ниси

могао уловити, али са мном ћеш увек имати толики лов, да ће лађа бити препуна. Буди ми само послушан увек као што си био данас, и никакве се дубине нећеш убојати, и никад празан нећеш отићи из лова.

И извукавши обе лађе на земљу, оставише све, и отидоше за Исусом.

Оставише лађе, нека други раде с њима што хоће. Уз то Петар остави кућу и жену, а Јаков и Јован кућу и оца свога. И отиђоше за Њим. Шта има да се брину? Нису ли се бринули и трудили целу једну ноћ, па узалуд? Онај који може без труда све да створи, моћиће да исхрани њих и њихове сроднике. Онај који одева траву пољску у лепше одело него што се могао оденути цар Соломон, бринуће се и за њихово одело. Храна и одело то је нешто најмање. Међутим Господ их позива ка оном што је највеће, ка царству Божјем. Па кад им Он може дати оно што је највеће, како да их неће снабдети са оним што је најмање? Исти апостол Петар доцније је писао: *све своје бриге баците на Њ, јер се он брине за вас* (I Петр. 5, 7). И најзад, кад Њега слушају глуве и немусте рибе у води, како ови људи као словесни створови да Га не послушају?

Но цела ова прича има и један скривени унутарњи смисао. Лађа означава тело; мреже које се цепају означавају стари дух у човеку, дубина морска означава дубину душе човека. Када се живи Господ усели у послушна човека, онда се човек откачује од обале овог материјалног света, и удаљава се из чулне пливине на духовне дубине. У овим дубинама открива му Господ безбројно богатство Својих дарова, за којима се човек узалуд нагонио сам својим трудом кроз целу ноћ свога живота. Но ти дарови су тако огромни, па их стари дух не може да држи, него се од њих цепа. Зато је Господ и рекао, да се не лева *ново вино у старе мехове*. Смотривши несањано богатство Божјих дарова, послушни човек испуњава се страхом и ужасом како од свемоћи Божје тако и од својих грехова. И он би тад пожелео да се скрије од Бога, да Бог од њега оде, а он да се врати своје староме духу и староме животу. Јер чим се човеку открије сјај и милост Божја, одмах му се открије и његова сопствена грешност, недостојност и дуговремена удаљеност од Бога. Но онога кога је извео на дубине духовне Бог не оставља нити се обзире на његове болесничке вапаје: *иди од мене!* него га храбри и теши речима: *не бој се!* Даље, када Бог обда-

ри послушна човека Својим неописаним божанским богатством, Он не жели, да то богатство остане само у њему, као талант закопани у земљу од злога слуге, него Бог жели да послушни човек тај свој дар подели с другима. Зато Петар и призива још једну лађу, да смести сву уловљену рибу, и дели лов са својим друговима, Јаковом и Јованом, и осталима који беху с њим. Но и Јаков и Јован и сви остали труде се око извлачења мреже, смештања рибе у лађе и веслања ка обали. Тако и сваки послушан човек, који прима дар Божји преко другог човека, треба да зна, да тај дар долази од Бога а не од човека; треба одмах, без одлагања, да се почне трудити око чувања, умножавања и даљег дељења тога дара. То што послушни рибари извукоше лађе на обалу, и оставише и лађе и све и одоше за Христом означава, да обдарени од Бога човек на дубинама духовним напушта своје тело са страстима и дотадашњим грешним везама. И напушта све, тј. напушта не само тело и телесне везе него и стари дух и све везе старог духа свога, и иде за Оним, који облачи сваког позваног у нову ризу спасења, и који непрестано зове послушне на велике дубине духовне. То што Господ назива Петра ловцем људи означава, да апостоли, епископи,

свештеници и сви уопште хришћани, који су примили дарове од Бога, по љубави и по дужности труде се, да помоћу тих дарова улове, то јест спасу што више људи. Свак према своме дару: ко је примио више, мора и показати већи лов, а ко је примио мање, мање ће бити дужан и показати, као што јасно учи Господ кроз причу о талантима. Слуга који је примио пет таланата показао је десет, а слуга који је примио два таланта показао је четири. Само да се нико не погорди Божјим даром као својим, и не скрије га од људи, и не закопа га у гроб свога тела, јер ће такав самог себе осудити на геену огњену где је плач и шкргут зуба.

И тако ова јеванђелска прича препуна је поуке баш за наше време и наше поколење као што су рибарске мреже биле препуне благословене рибе. О, кад би људи нашег времена примили од овог јеванђеља бар само поуку о послушности према Богу! Све остале поуке биле би испуњене саме собом кроз послушност. И сва добра која срце људско може пожелети била би уловљена златном мрежом јеванђелске послушности. Пред нама су два примера послушности: послушност риба и послушност апостола. Не зна се, која је од које дирљивија. Рибе следују наредби Господа и без устезања

стављају свој живот пред Његове ноге. Њих је Господ и створио ради телесне потребе човека. Но гле, како рибе могу да задовоље и једну духовну потребу људи! Одметнутим од Бога, бунтовним и непослушним људима оне су послужиле примером послушности према Створитељу. Ваистину, ове рибе нису се могле већма прославити, па да су још хиљаду година остављене да живе и пливају по Генисаретском језеру! Свој живот оне су искупиле великом чашћу што су послужиле у плану Господа Искупитеља као пример и укор непослушним људима. Очита је и неисказана милост Господња у овоме. Господ се служи свима Својим створењима, да би повратио човека са пута погибељи, да би га пробудио, отрезнио и на првобитно његово достојанство уздигао. Но дирљив је и пример апостолске послушности. Прости људи су обично више везани за свој дом и своје сроднике од светских људи. Јер ови последњи имају много разноврсних веза по свету, те ако напусте једне везе остају при другим. Али ови прости рибари остављају све, кидају своје малобројне но врло јаке везе са светом, домом и родбином – и са самим собом – и следују Господу на велику и богату духовну дубину. Време је показало, да је њихову

послушност Господ божански наградио. Они су постали стубовима Цркве Божје на земљи и великим светилима у Царству на небу.

Похитајмо, дакле, и ми сви да се користимо њиховим примером послушности. Ноћ нашега живљења на земљи журно промиче, и сви наши трудови по овој ноћи остају узалудни, и мреже наше празне, и срца наша пуна зловоље, а душе наше и ум наш гладни – без Божје помоћи. А Господ благи стоји код лађице свакога од нас и моли. Он, Свевишњи Творац и Сведржитељ – моли свакога од нас, да Га пустимо у своју лађицу и да се са Њим без бојазни отиснемо из плићине и каљуге живота на велике дубине мора духовнога, где ће нам Он напуни-ти лађице наше сваким жељеним изобиљем! Послушајмо Га, дакле, док Он моли, јер кад сване, ми Га нећемо више видети као Молитеља него као Судију. Не одбијајмо Његову молбу да уђе у наше срце и душу, као што Га ни Петар није одбио; јер Он жели да уђе не због Себе но због нас. Знајте, да није лако Пречистоме ући под нечист кров. Знајте, да је то жртва што Он чини. Но Он ту жртву чини из љубави према нама. Он нас не моли, да уђе и нешто узме, него да да. Он моли да Му само дозволимо услугу и жртву – и жртву! – за нас.

Чујмо, браћо моја, глас Молитеља пре него што будемо чули глас Судије.

Господу и Спасу нашем Исусу Христу слава и хвала, са Оцем и Духом Светим – Тројици једнобитној и неразделној, сада и навек, кроза све време и сву вечност. *Амин.*